

EDISTYKSELLINEN
TIEDELIITTO
PROGRESSIVA VETENSKAPSFÖRBUNDET

TOIMINTAKERTOMUS VUOSI 2023

TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET

Keskusteleva tiedejärjestö

Edistyksellinen tiedeliitto ry on poliittisesti sitoutumaton tieteellinen järjestö ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenseura. Tiedeliitto on monitieteinen, tieteeseen liittyvistä kysymyksistä laaja-alaisesti keskusteleva järjestö. Toiminnan päämääränä on tiede- ja korkeakoulupolitiikkaa koskevan keskustelun edistäminen, yleinen tieteen ja tutkimuksen edistäminen ja tiedepolitiikkaan vaikuttaminen.

Edistyksellisen tiedeliiton keskeisiä tavoitteita ovat

- Tutkimustiedon vastuullisen ja avoimen hyödyntämisen edistäminen yhteiskunnallisessa päätöksenteossa – myös tiedettä ja korkeakoulutusta koskevissa kysymyksissä
- Eri tieteenalojen ja monitieteellisen tutkimuksen erityispiirteiden ja -tarpeiden tunnistaminen ja huomioon ottaminen
- Tiede- ja korkeakoulupoliittisen päätöksenteon avoimuuden ja osallistavuuden edistäminen
- Koulutuspolitiikan näkeminen erottamattomana osana tiedepolitiikkaa
- Korkeimman opetuksen ja tieteellisen tutkimuksen resursoinnin suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen edistäminen
- Korkeakoulutuksen, korkeakouluopiskelun ja tutkijanurien tasa-arvoisuuden edistäminen
- Tutkimus-, koulutus- ja innovaatiopolitiikkaa koskevien päätösten yhteiskunnan eri sektoreille ulottuvien systeemitaso vaikutusten tunnistaminen
- Tieteen ja teknologian roolin ymmärtäminen yhteiskunnan ja kulttuurien muutoksessa

Tavoitteiden saavuttamiseksi liitto tekee yhteiskunnallista vaikuttamistyötä ja välittää tutkittua tietoa monikanavaisesti Tiedepolitiikka-lehdessä, seminaareissa, tapahtumissa ja verkkoviestinnässä. Tiedeliitto antaa myös lausuntoja ja kannanottoja. Liiton toiminta on suunnattu korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa toimiville tutkijoille, opettajille ja opiskelijoille, tieteestä kiinnostuneille kansalaisille sekä yhteiskunnallisille vaikuttajille. Toiminta on avointa kaikille tiede- ja korkeakoulupolitiikasta kiinnostuneille.

Liittomme tehtävä yhteiskunnassa: Tieteen ammattilaisten monitieteinen yhteistyö, tutkitun tiedon käyttöönoton edistäminen sekä monitasoisen tiedepolitiikan tunnistaminen

”Tieteen rooli on tehdä jatkuvasti vaikeampia kysymyksiä, ei tyytyä vastaamaan helppoihin. Toimimmeko yliopistoissa tavalla, joka on eettisesti kestävä ja sosiaalisesti oikeudenmukainen? Tavoittelemmeko lyhyen aikavälin akateemisia voittoja vai pitkän aikavälin ylisukupolvista globaalia hyvää?” [Tiedeliitto]

Toiminnassaan liitto pyrkii tuomaan luotettavaa ja yleistajuista tutkimustietoa ja tieteentekijöiden asiantuntemusta kaikkien ulottuville koulutustaustasta riippumatta. Samalla pyritään edistämään yhteiskunnallista keskustelua ja lisäämään tieteidenvälistä ymmärrystä, yhteistyötä eri tieteenalojen, tieteellisen tiedon tuottajien ja käyttäjien välillä, sekä tuomaan esille tutkimustietoa päätöksenteon tueksi. Tiede- ja korkeakoulupolitiikasta keskustellaan tutkittuun tietoon pohjautuen.

Edistyksellinen tiedeliitto ry tekee yhteistyötä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten, erilaisten järjestöjen ja tutkijoiden sekä tiedepolitiikassa ja -hallinnossa toimivien kanssa. Tiedepolitiikka-lehdessä kirjoittavien, podcasteissa keskustelevien ja seminaareissa sekä keskustelutilaisuuksissa esiintyvien alustajien kautta tehdään kiinteää yhteistyötä yli tiederajojen.

TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2023

Toiminnan ja toimintamuotojen aktiivinen kehittäminen

Vuosi 2023 oli Edistyksellisen tiedeliiton 51. toimintavuosi. Uusia toimintatapojen ja -muotojen kehittäminen jatkui koko vuoden aktiivisesti. Toimintavuonna kehitettiin tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kaikki tapahtumat toteutettiin hybriditilaisuuksina. Hybriditapahtumien sähköisiä tallenteita hyödynnettiin jälkikäteen tuomalla ne määrääjäksi liiton verkkosivuille. Tiedepolitiikka-lehdessä julkaistiin tilaisuuksien alustuksiin perustuvia artikkeleita ja puheenvuoroja.

Avoim saata vuus

Tiedepolitiikka-lehden uudet päätoimittajat, toimitussihteeri ja toimituskunta aloittivat vuoden alussa ja käynnistävät Tiedepolitiikka-lehden kehittämisprosessin. Tiedepolitiikka-lehden sisältöä kehitettiin vuonna 2023 aktiivisesti painottaen ensi sijassa **korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaan** kytkeytyviä aihepiirejä. Lehden näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa lisättiin entisestään nostamalla viestinnässä aktiivisesti esille eri numeroiden teemoja. Päätoimittajat alkoivat suunnitella uuden podcast-kokonaisuuden luomista. Aiemmat **Edistys-Podcastin** tallenteet löytyvät liiton kotisivujen linkin kautta SoundCloud-palvelusta.

Syksyllä järjestettiin **Tiedepolitiikka-lehden kirjoitustyöpaja**, jota veti **FT Melina Aarnikoivu**. Tiedepolitiikka-lehden yhden päivän kestävässä kirjoituskoulussa osallistujat saivat ohjausta ja henkilökohtaista kommentointia tekeillä oleviin tai suunnitteilla oleviin tieteellisiin artikkeleihinsa.

Vuoden aikana käynnistettiin keskustelu Tiedepolitiikka-lehden siirtymisestä täysin sähköiseksi. Vuoden viimeisessä hallituksen kokouksessa tehtiin päätös siirtyä **sähköiseen ja täysin avoimeen julkaisuun** kotimaisten tiedelehtien **Journal.fi**-palvelussa.

”Tiedelehtien tehtävä on tuottaa tutkittua tietoa aikana, jolloin valedutiset täyttävät mediatilaa ja sosiaalista mediaa. Myös tutkimushankkeiden rahoituksen oikeutusta peräänkuulutetaan aika ajoin, ja erilaisia tutkimushankkeita kyseenalaistetaan jopa poliittisilta tahoilta. Tutkimukseen pohjautuvalle keskustelulle, kysymiselle ja kuuntelemiselle tarvitaan Suomessakin aikaa ja tilaa. Lisäksi tarvitaan rohkeutta, luottamusta ja turvallisia tiloja, joissa vaihtaa ajatuksia. Tiedelehti voi parhaimmillaan olla myös foorumi tutkimustuloksiin perustuvalla yleistajuisella keskustelulla.

Tiedepolitiikka-lehteä julkaistaan pääasiassa suomeksi. Uuden tiedon tuottamisen ohella tutkimusartikkelit rikastuttavat suomen kieltä uusien ilmaisuin ja käsittein sekä ylläpitävät suomea tieteen kielenä. Suomenkielisessä lehdessä painottuvat kansallisesti kiinnostavat tiede- ja koulutuspoliittiset aiheet, mutta käsiteltävät aiheet eivät rajoitu pelkästään kotimaisiin näkökulmiin.” – Tiedepolitiikka-lehden päätoimittajat. [Friman ym. 2023, s. 4.]

SEMINAARITOIMINTA

Edistyksen Päivät ovat liiton vuosittain järjestämä seminaaritoiminnan päätapahtuma, johon kokoonnutaan kuuntelemaan ja keskustelemaan tieteen sekä ympäröivän yhteiskunnan näkemyksistä kulloinkin valitusta teemasta. Päivät ovat monimuotoinen tieteen, kulttuurin sekä sivistys-, yhteiskunta- ja elinkeinoelämän kohtauspaikka. Päivien teemat käsittelevät yhteiskunnallisen kehityksen kannalta keskeisiä kysymyksiä. Monitieteinen ja monialainen vuoropuhelu edistää keskustelukulttuuria, tukee innovatiivista tutkimusta ja tuotekehitystä sekä tieteellisen tiedon laaja-alaista käyttöä. Edistyksen Päivillä avataan uusia näkökulmia ja opitaan uutta, kun kiinnostavissa alustuksissa ja keskusteluissa eri alojen asiantuntijat jakavat ajatuksia ja kokemuksiaan.

Edistyksen Päivät 2023

Vuonna 2023 Edistyksen päivät **Tiede ja ilo!** järjestettiin Helsingissä Tieteiden talossa.

Esityksissä tarkasteltiin monitieteisesti ilon, naurun ja huumorin tematiikkaa sekä tieteen tekemisessä että eri tieteenalojen näkökulmasta. Pohdimme myös, millaisia uusia näkökulmia ja kysymyksenasetteluja ilon, naurun ja huumorin näkökulmat voivat avata yhteiskunnassa. Mitä ilo kertoo meille tieteen tekemisestä, itsestämme ja yhteisöistämme? Miten vaikeita asioita on tavattu käsitellä huumorin kautta? Vaikuttaako ilo terveyteemme ja hyvinvointiimme? Miten ilo voi näkyä ihmiskeskeisen elämisen ulkopuolella maapallon kaikkinaisena ilona?

Edistyksen päivien ensimmäisen puheenvuoron esitti **professori Päivi Honkatukia** aiheesta **Huumoria ja hiljaisuutta: tutkimuskokemuksia nuorten parissa**. Hän tarkasteli ilon, luovuuden ja huumorin merkityksiä tutkimuskohtaamisissa nuorten kanssa. Taidokkaasti käytettynä huumori, luovuus ja leikkisyys voivat auttaa tuottamaan arvokasta tietoa nuorten elämästä. [Edistyksen Päivät 2023]

Tutkijatohtori Johanna Hokan teemana oli **Tiede rakkauden kohteena**. Aikoina, joina yliopistolaitos on jatkuvien myllerrysten ja uudistusten keskellä ja jolloin tehokkuus ja tuotosten jatkuva arviointi ja mittaaminen ovat astuneet osaksi akateemisen työn arkea, tutkijoiden kiintymys tieteeseen on koetuksella – vai onko? Millaisia erilaisia rakkauksia tiedeyhteisö vaalii? [Edistyksen Päivät 2023]

Yliopistonlehtori Marja Peltola pohti esityksessään **Pojat, huumori ja maskuliinisuudet** huumorin rooleja siinä miten maskuliinisuuksia ”tehdään” ja arvotetaan poikien arjessa. Huumori on poikien yhteisöllisyyksien ja ystävyksien ainesosa, mutta sen avulla myös rakennetaan sukupuolittuneita hierarkioita ja ylläpidetään maskuliinisia normeja. [Edistyksen Päivät 2023]

Emeritusprofessori Juhani Airaksinen piti puheenvuoron aiheesta: **Tunteet ja sydän – Voiko vitutukseen kuolla (vai tuoko ilo pitkän iän)?** Juhani Airaksinen on kardiologian emeritusprofessori, joka on tutkinut muun muassa sydänkohtausten diagnostiikkaa ja hoitoa. Esityksessään hän kertoi, miten positiiviset ja negatiiviset tunteet ja tunnemyrskyt ja stressi vaikuttavat sydämen toimintaan. Voiko tunteet särkeä sydämen tai aiheuttaa jopa äkkikuoleman vai tuoko ilo pitkän elämän? [Edistyksen Päivät 2023]

Johtava tutkija Jari Lyytimäki esityksessään **Onko ympäristötieteestä iloa?** nosti esiin ”ympäristötieteen keskeisen tehtävän ihmiskunnan vaaroista varoittajana. Samaan aikaan ympäristötieteen tulee entistä voimakkaammin viestiä onnistumisista sekä luoda realistisen toiveikasta ja inspiroivaa tietoa reilun kestävyysmurroksen edistämiseksi. Yläilmakehän otsonikadon torjunta on yksi merkittävimmistä ympäristönsuojelun onnistumisista, josta todellakin on syytä iloita.” [Friman ym. 2023, s. 5.]

FT Ilpo Halonen puhui **Pirullisen logiikan iloista ja riemuista**. Kun logiikkaa katsotaan matematiikan kaltaisena tiukkaan täsmällisyyteen ja todistamiseen tähtäävänä ”pirullisen vaikeana” tieteenalana, ajatellaan usein ilon olevan siitä todella kaukana. Mutta mitä tuskallisempaa logiikan piinaava vaikeus on, sitä suurempaa riemua kysymiseen, keksimiseen ja löytämiseen voi liittyä. Suomalaisen loogikon Jaakko Hintikan kehittämä tiedonhankinnan kyselymalli antaa tähän hyvän näkökulman. [Edistyksen Päivät 2023]

Väitöskirjatutkia Essi Mäkelä puheenvuorossaan **Tosissaan, muttei vakavissaan – parodia transgressiivisena henkisyysenä** toi esille, kuinka erilaiset uskonnolliset liikkeet pyrkivät luomaan tilaa vaihtoehtoisille henkisyyden ilmaisemistavoille. Essi Mäkelä on uskontotieteen väitöskirjatutkija, joka on kirjoittanut myös uskonnon ja huumorin suhteesta, joka omalla tavallaan haastaa valtaa pitäviä uskontokäsityksiä. [Edistyksen Päivät 2023]

Väitöskirjatutkija Reeta Karjalainen esityksen aiheena oli **Hulluudesta ja huvista: mielenterveysmeemit ja kärsimykselle nauraminen**. Reeta Karjalainen tutki väitöskirjassaan mielenterveysaiheisia internet-meemejä ja pyrki puheenvuorossaan kuvailemaan mielenterveysmeemien huumoria. Hän toi esiin oman kantansa sille, miksi mielenterveysongelmille ja kärsimykselle nauretaan. Ja saako hulluudella huvitella muu kuin hullu itse? [Edistyksen Päivät 2023]

Tapahtumat

Ajankohtaisia tiede- ja korkeakoulupoliittisia kysymyksiä käsiteltiin 19.4.2023 pidetyn vuosikokouksen yhteydessä järjestetyssä keskustelutilaisuudessa **Kuntien muuttuva ja puuttuva väestö? Koulutuspoliittisia näkökulmia väestönmuutokseen**. Aiheesta alusti Helsingin yliopiston **apulaisprofessori Janne Varjo**. Helsingin yliopiston, Itlan ja MDI:n yhteishankkeeseen perustuvassa esityksessään hän hahmotteli erilaisten kuntien valmiuksia vastata väestönmuutokseen, jossa suurimmassa osassa kuntia lasten määrän arvioidaan vähenevän 2030-luvulla. Väestörakenteen muutoksella on kauaskantoisia seurauksia paitsi esi- ja peruskoulutukseen, koko yhteiskuntaan. Alustuksessa käsiteltiin muun muassa, millaiset vaikutukset tulevat olemaan korkeakouluverkolle vuoteen 2040 luvulle sekä mikä on valtion ohjauksen versus yliopistojen autonominen päätöksenteko?

Dosentti Rami Luisto alusti ennen syyskokousta 27.11.2023 tekoälyn mielenmaisemista otsikolla **Älykästä toimintaa ilman metakognitiota - nopea katsaus kielimallien omituiseen maailmaan**. Rami Luisto on tekoälyasiantuntija, joka työskentelee terveydenhuollon tekoälykehityksen piirissä. Syyskokouksen yhteydessä pidetty esitys tallennettiin ja tallenne julkaistiin määräajaksi liiton verkkosivuilla.

Vuoden aikana jatkettiin yhteistyötä vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tiedeliitto oli mukana valtakunnallisen Korkeakoulututkimuksen symposiumissa, yhdessä Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja Suomen Korkeakoulututkimuksen seuran CHERIF ry:n kanssa.

JULKAISUTOIMINTA

Tiedepolitiikka-lehti

Tiedepolitiikka-lehti on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä vertaisarvioitu tieteellinen aikakauslehti. Lehdessä julkaistaan tutkimuspohjaisia artikkeleita, lectioita, katsauksia, ajankohtaisia keskustelupuheenvuoroja sekä kirja-arvioita.

Lehti toimii foorumina ensi sijassa suomen kielellä käytävälle tiede- ja korkeakoulupoliittiselle keskustelulle

”Alati kansainvälistyvässä tiedemaailmassa on ollut jo pidempään huolta siitä, kuinka kotimaisten kielten asema tieteen kielenä voitaisiin turvata. Kansainvälisyys on erottamaton osa tieteen kehitystä, ja valtaosa suomalaistenkin tutkijoiden kirjoittamista vertaisarvioituista julkaisuista on englanninkielisiä. Kotimainen tieteellinen julkaiseminen on kuitenkin pitänyt pintansa.” – Tiedepolitiikka-lehden päätoimittajat. [Friman ym. 2023, s.4.]

Lehden tavoitteena on nostaa esiin tieteeseen, korkeakoulutukseen, tutkimukseen ja [teknologiaan](#) sekä niiden yhteiskunnallisiin ulottuvuuksiin liittyviä ajankohtaisia kansallisia ja kansainvälisiä kysymyksiä. Tiedepolitiikka-lehti edistää tieteidenvälistä yhteistyötä ja pyrkii luomaan vuoropuhelua tieteellisen tiedon tuottajien ja käyttäjien välillä.

Vuosi 2023 on Tiedepolitiikka-lehden 48. ilmestymisvuosi. Tiedepolitiikka ilmestyi neljä kertaa, sekä painettuna että sähköisenä Journal.fi-palvelun kautta.

Vuoden aikana keskustelua käytiin Tiedepolitiikka-lehden kehittämistä ja levikin kasvattamisesta. Lehden sisältöä kehitettiin aktiivisesti painottaen ensi sijassa korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaan kytkeytyviä aihepiirejä. Vuoden lopussa liiton hallitus teki päätöksen Tiedepolitiikka-lehden julkaisemisesta vuoden 2024 alusta lähtien täysin avoimena ja sähköisenä journal.fi-sivustoilla. Tiedepolitiikka-lehden numero 4/2023 oli siten viimeinen printtilehti.

Tavoitteena oli kasvattaa Tiedepolitiikka-lehden tunnettavuutta. Lehden näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa entisestään lisättiin nostamalla viestinnässä aktiivisesti esille eri numeroiden teemoja.

Kirjoittajat, vertaisarviointi ja toimitus

Lehden kirjoittaja- ja lukijakunnassa on eri alojen tutkijoita, tiede- ja korkeakouluhallinnossa työskenteleviä, päätöksentekijöitä sekä tieteestä ja yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneita kansalaisia. Tiedepolitiikka-lehti tarjoaa mahdollisuuden suomenkieliseen julkaisemiseen myös nuoremmille, tieteellisen uran alkuvaiheessa oleville tutkijoille. Vuoden 2023 aikana Tiedepolitiikka-lehden kirjoittajien kokonaismäärä oli 39.

Tiedepolitiikka-lehti on luokiteltu Julkaisuforumiluokituksen tasolle 1. Lehdessä julkaistut vertaisarvioidut artikkelit käyvät läpi anonyymien vertaisarvioinnin vähintään kahdella alan asiantuntijalla, jotka ovat pääsääntöisesti tohtorintutkinnon suorittaneita.

Tiedepolitiikka-lehden uudet päätoimittajat, toimitussihteeri ja toimituskunta aloittivat vuoden 2023 alussa.

Päätoimittajat:

KT, tutkimuspäällikkö *Mervi Friman*

KT, arviointiasiantuntija *Mira Huusko*

YTT, dosentti *Reetta Muhonen*

Toimitussihteeri ja taittaja: FM, väitöskirjatutkija Henni Pajunen

Toimitusneuvosto

FT, dosentti, yliopistotutkija, *Heini Hakosalo*

HTT, projektipäällikkö, korkeakoulututkija *Anu Lyytinen*

OTT, VT, pedajohtaja *Sampo Mielityinen*

FT, johtaja, tutkimusprofessori *Taina Saarinen*

FT, dosentti, johtava tutkijayliopettaja *Janne Salminen*

FT, tutkijatohtori *Taru Siekkinen*

Lehden kannen **kuvituksesta** vastasi DI, muotoilija *Maria Lahdenperä*.

Lehti painettiin *Suomen Uusiokuori Oy:ssä* Somerolla.

Markkinointi

Tiedepolitiikka-lehti oli esillä Helsingin kirjamesseilla sekä omissa ja muiden järjestäjien tiedetapahtumissa. Tiedepolitiikka-lehti on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton, Kultti ry:n jäsen sekä Suomen tiedekustantajien liiton jäsen. Lehteä markkinoitiin myös Kultti ry:n järjestämissä tapahtumissa. Tiedepolitiikka-lehden irtonumeroita oli myynnissä Kirjakauppa Kaisa-talon Kirja & Kahvissa ja Tiedekirjassa Helsingissä.

TIEDEPOLITIikka-LEHTI VUONNA 2023

Tiedepolitiikka 1/2023: Tiedepolitiikasta on moneksi

”Haluanne osaltamme edistää suomen kielen säilymistä tieteen kielenä alati kansainvälistyvässä tiedemaailmassa. Kotimaisen tiedelehden päätoimittajina koemme tärkeäksi pitää yllä keskustelua myös nykyisestä kestävämmästä tilanteesta, jossa kotimaista tieteellistä julkaisemista tehdään pitkälti vapaaehtoistyönä samaan aikaan kuin kansainvälisiä kustantajia tuetaan huomattavilla summilla.” – Tiedepolitiikka-lehden päätoimittajat. [1.) Muhonen ym. 2023, s. 4.]

ARTIKKELIT JA LECTIOT

Harriet Lonka ja Kari Laitinen: Kansallisen varautumisen sääntelyn tietopohja

Arto Mutanen ja Mervi Friman: Käytäntölähtöinen tutkimus, oppinäytetyö ja asiantuntijuuteen kasvu

Jonna Kosonen: Yliopistojen koulutuksen järjestämisautonomian ohjaaminen lainsäädäntötoimin

Katri Kleemola: Aloittavien opiskelijoiden kriittisen ajattelun ja argumentaation vaihtelu: opiskelijat eivät aloita korkeakouluopintojaan samalta viivalta

Pekka Neittaanmäki: Yliopistokoulutuksen ja -tutkimuksen kehitys ja vaikuttavuus Suomessa

Kyösti Oikarinen: Oulun yliopisto ja ammattikorkeakoulu vahvasti Oulun alueen menestyksen taustalla

Tiedepolitiikka-lehden 1/2023 kirjoittajat: *Mervi Friman*, KT, Hämeen ammattikorkeakoulu, *Jouni Huhtanen*, FM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto, *Pekka Kauppi*, ympäristönsuojelun emeritusprofessori, Helsingin yliopisto, *Katri Kleemola*, KT, tutkijatohtori, Helsingin yliopisto, *Jonna Kosonen*, HTM & FM, oikeudellinen asiantuntija, Itä-Suomen yliopisto, *Kari Laitinen*, YTT, erikoistutkija, Poliisiammattikorkeakoulu, *Harriet Lonka*, FT, TKI-asiantuntija, Laurea ammattikorkeakoulu, *Arto Mutanen*, FT, dosentti, Merisotakoulu & Maanpuolustuskorkeakoulu, *Pekka Neittaanmäki*, Unesco-professori, Jyväskylän yliopisto, *Kyösti Oikarinen*, HLT, professori, Oulun yliopisto, *Johan Stén*, TKT & FT, Helsingin yliopisto, *Osmo Tammisalo*, ETM, tietokirjailija ja tiedetoimittaja, *Lili-Ann Wolff*, KT, dosentti, vanhempi yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto.

Tiedepolitiikka 2/2023 Tieteen sydänäniä – hallitusohjelman näkymiä tiedepolitiikkaan

”Kotimaisen tieteellisen lehden näkökulmasta katseemme kiinnittyy ensimmäiseksi hallitusohjelman lupaukseen edistää tutkitun tiedon saatavuutta kansalliskielillä. Tätä tavoitetta tuetaan turvaamalla kotimaisten tieteellisten julkaisukanavien toimintaa ja mahdollistamalla niissä tieteellisten artikkeleiden avoin julkaiseminen. – Tiedepolitiikka-lehden päätoimittajat. [2]. Muhonen ym. 2023, s. 4.]

ARTIKKELIT JA LECTIOT

Päivi Granö ja Brita Somerkoski: Opettajaksi suomessa – opiskelijatuutoreiden ja tukiperheiden kokemuksia afrikkalaisopiskelijoiden tilauskoulutuksesta

Matti Muukkonen: Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK) – käsitteellisiä täsmennyksiä LECTIOT

Mikko Tujula: Aktiiviseksi koulussa ja yhteiskunnassa – kouludemokratian toteuttaminen peruskoulussa

Hertta Vuorenmaa ja Tuija Koivunen: Ansiotyö muuttuu – yhteiskuntasopimuksen ja sopimisen päämäärän täytyy muuttua

Tiedepolitiikka-lehden 2/2023 kirjoittajat: Päivi Granö, TaT, dosentti, emerita tutkija, Turun yliopisto, Jouni Huhtanen, FM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto, Tuija Koivunen, YTT, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Matti Muukkonen, HTT, OTT, YTM, julkisoikeuden yliopistonlehtori, julkisoikeuden dosentti, hallinto- oikeuden dosentti, Itä-Suomen yliopisto, Brita Somerkoski, KT, dosentti, erikoistutkija, Turun yliopisto, Mikko Tujula, KM (väit.), väitöskirjatutkija, Helsingin yliopisto, Herta Vuorenmaa, FT, yliopistonlehtori, Aalto-yliopisto, Lili-Ann Wolff, KT, dosentti, vanhempi yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto.

Tiedepolitiikka 3/2023 Korkeakouluopiskelijoiden monimuotoisuus ja uuden ajattelun mahdollisuus

”Opiskelijat tulevat korkeakouluihin yhä erilaisimmilla taustoilla, oppimisvalmiuksilla ja motivaatioilla. Opetussuunnitelmien ja opetusmenetelmien onkin joustettava vastaamaan näitä tarpeita. Erilaiset oppimisympäristöt, verkko-opetus ja vertaisoppiminen voivat olla tehokkaita tapoja tukea erilaisia oppijoita. Pedagogisten ratkaisujen tulisi olla mahdollisimman joustavia ja monipuolisia. Korkeakouluissa tulee huomioida aikaisempaa enemmän myös monikulttuurisuuden ja -kielisyyden sekä kielitietoisuuden mahdollisuuksia. -- Kuten Kaarina Hazard tuo tässä numerossa julkaistussa puheenvuorossaan Minna Canthista esille, korkeakouluissa tulee olla paikkoja myös tunneherkille ja erityislaatuksille ihmisille, jotka päästessään kukoistamaan voivat luoda uutta ja vallitsevaan maailmantilaan sopimatonta. Tällöin koko yhteiskunta ja tiede voivat uudistua laajalti.”
– Tiedepolitiikka-lehden päätoimittajat. [Huusko ym. 2023, s. 4–5.]

ARTIKKELIT JA LECTIOT

Hanna Nori, Ulpu Isopahkala-Bouret ja Markku Vanttaja: ”Oli kyllä ajatuksena, että suorittais sitten sitä töiden ohella loppuun.” Ikuisten opiskelijoiden taustat ja opintojen venymisen syyt

Mira Huusko ja Riitta Pyykkö: Laatu suomalaisten korkeakoulujen strategioissa

Matti Muukkonen: Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK) – hallinto-oikeudellisia havaintoja loukkausepäilyjen käsittelyyn liittyen

Taavi Sundell: Korkeakoulutuksen taloudelliset perustat ja päämäärät – kapitalismi ja kontingenssi akateemisten maailmojen rakentumisessa

Tiedepolitiikka-lehden 3/2023 kirjoittajat: Kaarina Hazard, FM, vapaa kirjoittaja, Jouni Huhtanen, FM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto, Mira Huusko, KT, arviointiasiantuntija, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Ulpu Isopahkala-Bouret, KT, professori, Turun yliopisto, Tuija Koivunen, YTT, dos., yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Matti Muukkonen, HTT, OTT, YTM, julkisoikeuden yliopistonlehtori, julkisoikeuden dosentti, hallinto-oikeuden dosentti, Itä-Suomen yliopisto, Hanna Nori, KT, yliopistotutkija, Turun yliopisto, Riitta Pyykkö, FT, professori emerita, Turun yliopisto, Taavi Sundell, VTT, postdoc-tutkija, Suomen Lähi-idän instituutti ja Helsingin yliopisto, Markku Vanttaja, KT, yliopistotutkija, Turun yliopist

Tiedepolitiikka-lehti 4/2023 Tiedettä, tutkimusta ja keskustelua

”Tässä numerossa esitellään tuoreiden tutkimusten tuloksia ja käydään ajankohtaista keskustelua. Juha Himangan tekstit luonnontieteen teorioista ovat innoittaneet Arto Selkälää ja Pekka Räsästä. He kritisoivat fenomenologiaan nojautuvan maailmankaikkeuden tulkinnan soveltumista luonnonilmiöihin. Juha Himanka vastaa pohtien tieteen, todellisuuden ja arvojen välisiä suhteita niiden muodostamana kokonaisuutena.” – Tiedepolitiikka-lehden päätoimittajat [Friman ym. 2023, s. 4–5.]

ARTIKKELIT JA LECTIOT

Iina Järvinen: Koulutuksellisten oikeuksien uusi luku? Korkeakoulujen lukukausimaksujen oikeudellista arviointia

Paula Silvén: Managerialistinen siirtymä – managerialismi julkisoikeudellisten monialayliopistojen johtosäännöissä

Juhani Airaksinen: Tunteet ja sydän – voiko vitutukseen kuolla tai tuoko ilo pitkää ikää?

Jari Lyytimäki: Enemmän iloa irti ympäristötieteestä!

Arto Selkälä ja Pekka Räsänen: Himankalaisen luonnontieteen teorioiden kritiikin tieteenfilosofinen analyysi

Juha Himanka: Yhteinen todellisuutemme

Tiedepolitiikka-lehden 4/2023 kirjoittajat: *Juhani Airaksinen*, kardiologian emeritusprofessori, Turun yliopisto, *Juha Himanka*, filosofian yliopistonlehtori, Lapin yliopisto, *Maria Joutsenvirta*, KTT, tutkija ja työelämän kehittäjä, Aalto-yliopisto, *Iina Järvinen*, HT, Tampereen yliopisto, *Jari Lyytimäki*, dos. (Helsingin yliopisto), johtava tutkija, Suomen ympäristökeskus, *Pekka Räsänen*, VTT, professori, Turun yliopisto, *Arto Selkälä*, YTT, dos., Turun yliopisto ja yliopistonlehtori, Lapin yliopisto, *Paula Silvén*, KM, FM, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto.

TIEDOTUSTOIMINTA

Liiton kotisivuja hyödynnettiin aktiivisesti tiedotustoiminnassa. Liiton toimintaa ja Tiedepolitiikka-lehteä esiteltiin myös erilaisten tapahtumien ja messujen yhteydessä. Jäsenille liiton toiminnasta ja tulevista tapahtumista tiedotettiin jäsenkirjeellä, sähköpostilla, ilmoituksilla Tiedepolitiikka-lehdessä, liiton kotisivujen (www.tiedeliitto.net), Facebook-sivujen (www.facebook.com/Tiedeliitto) ja X-palvelun (@tiedeliitto) kautta.

Sosiaalisen median kautta välitettiin tietoa liiton tapahtumista ja ajankohtaisista asioista, tiedotettiin muiden tiede- ja korkeakoulupolitiikkaa lähellä olevien tahojen tapahtumista ja julkaisuista sekä Tiedepolitiikka -lehden sisällöstä. Someviestinnällä pyrittiin myös lisäämään liiton ja toiminnan tunnettuisuutta sekä tuomaan esille liiton tavoitteita. Vuoden 2023 aikana kehitettiin verkkopohjaista viestintää ja sisällöntuotantoa. Tavoitteena oli toiminnasta tiedottamisen lisäksi osallistua

vuorovaikutteiseen tiedonvälitykseen tiede- ja korkeakoulupolitiikan aihepiireissä. Liiton Facebook-sivuilla oli 272 seuraajaa sekä X:ssä 1042 seuraajaa. Tiedepolitiikka-lehdellä oli X:ssä 186 seuraajaa.

TALOUS, HALLINTO JA JÄRJESTÖTOIMINTA

Edistyksellisen tiedeliiton toiminnan rahoitus perustui vuonna 2023 pääasiassa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan kautta saatuun toiminta-avustukseen ja julkaisuavustukseen, Suomen tiedekustantajien liiton myöntämään julkaisuavustukseen sekä omarahoitukseen.

Omarahoitus koostui jäsentuotoista, Tiedepolitiikka-lehden tilausmaksuista, ilmoitustuloista sekä seminaarien osallistumismaksuista. Suuri osa esimerkiksi Tiedepolitiikka-lehdestä, seminaareista ja keskustelutilaisuuksista tuotetaan maksuttomana vapaaehtoistyönä, mikä ei näy talousarviossa. Tiedeliiton yhteiskunnallisesti vaikuttava toiminta ei ole mahdollista ilman valtionavustusta. Liiton oma rahoitus on pieni, mutta muodostaa silti tärkeän osan vuosibudjetista. Taloudelliset voimavarat ohjaavat tapahtumien määrää ja toteutustapoja. Vuoden 2023 alussa pääsihteerin toimi osaaikaistettiin.

Varsinaisia hallituksen kokouksia pidettiin vuoden aikana neljä kertaa.

Hallitus ja pääsihteeri

Puheenjohtaja

FT, tutkimusprofessori *Taina Saarinen*, Masku

Varapuheenjohtajat

KT, yliopistonlehtori *Anne Laiho*, Kaarina

VTM, projektipäällikkö *Janne Wikström*, Helsinki

Muut hallituksen jäsenet

KT, tutkimuspäällikkö *Mervi Friman*, Hämeenlinna

KT, arviointiasiantuntijia *Mira Huusko*, Helsinki

HT, tutkija *Henna Juusola*, Helsinki

HM, tutkija *Kari Kuoppala*, Kangasala

FT, yliopettaja, *Tuuli Lahti*, Turku

LT, lääkäri, professori *Petri Lehenkari*, Oulu

KTT, LitM, lehtori *Panu Moilanen*, Jyväskylä

FT, dosentti *Arto Mutanen*, Lahti

Pääsihteerinä toimi OTM *Kirsimarja Alenius* Helsingistä.

Toiminnantarkastajat

Toiminnantarkastajina toimivat TTM, toimitusjohtaja *Jarmo Rajamäki* Jyväskylästä ja dosentti, viestinnän asiantuntija *Juhani Wiio* Tampereelta. Varatoiminnantarkastajina olivat toimitusjohtaja, KTM *Outi Haikarainen* Helsingistä ja FT, tutkijatohtori *Taru Siekkinen* Jyväskylästä.

Liiton kirjanpito hoidettiin tilitoimisto *Countmaster Oy*:ssä.

Jäsenmäärä

Liitossa oli 31.12.2023 yhteensä 189 henkilöjäsentä ja 3 yhteisöjäsentä.

Toimisto

Liiton toimitilat ovat osoitteessa Eurantie 8–10, 00550 Helsinki. Liiton toimisto muutti uuteen toimistoon maaliskuussa Eerikinkadulta.

Kuva: Kirsimarja Alenius

Lähteet:

Edistyksen Päivät 2023: Edistyksen Päivät 2023 TIEDE JA ILO! -ohjelma.

Friman ym. 2023: Friman Mervi, Muhonen Reetta, Huusko Mira 2023: Tiedepolitiikka, 4/2023 s. 4–5.

Huusko ym. 2023: Huusko Mira, Muhonen Reetta, Friman Mervi 2023: Tiedepolitiikka 3/2023, s. 4–5.

1.) *Muhonen ym. 2023*: Muhonen Reetta, Huusko Mira, Friman Mervi 2023: Tiedepolitiikka 1/2023, s. 4.

2.) *Muhonen ym. 2023*: Muhonen Reetta, Huusko Mira, Friman Mervi 2023: Tiedepolitiikka 2/2023, s. 4.

Tiedeliitto: Edistysellinen tiedeliitto ry -esite